

Les 1 Een onrustige tijd

- Het Romeinse Rijk viel langzaam uit elkaar, door ruzie in Rome en oorlog aan de grenzen.
- Germaanse stammen vluchtten voor de Hunnen en zorgden voor volksverhuizingen in Europa.
- De laatste keizer van Rome was Romulus Augustulus.
- Hij werd gevangengezet door een Germaanse generaal.
- Daarmee eindigde het Romeinse Rijk en begonnen de middeleeuwen.
- Pas in het jaar 800 kwam er weer een groot rijk. Karel de Grote van de Franken veroverde bijna heel Europa.

Les 2 Kerk en klooster

- In de middeleeuwen was de paus de leider van alle christenen. De paus sloot een verbond met de Franken.
- Zo werden de christenen beschermd.
- Christenen bouwden kloosters. Daar woonden nonnen en monniken. Kloosters werden veilige en belangrijke plekken in de wereld.
- Christenen noemden ongelovige mensen heidenen.
- Christenen wilden de heidenen bekeren. De monniken Bonifatius en Willibrord bekeerden veel Germanen.

Les 3 Het kloosterleven

- Kloosters zagen er bijna allemaal hetzelfde uit. Binnen de muren was een tuin met gebouwen eromheen.
- De kerk was het belangrijkste gebouw.
- Nonnen en monniken leefden in de kloosters.
- Ze moesten zich aan strenge regels houden.
- De monnik Benedictus bedacht regels die door veel kloosters werden overgenomen. Van Benedictus moest je arm, kuis en gehoorzaam zijn.
- Een dag in het klooster verliep altijd hetzelfde.
- Je vulde de dag met bidden, werken en rusten.

STAP 2 Begrippen

volksverhuizingen

De tijd waarin veel volken in Europa rondtrokken. Veel stammen waren op de vlucht voor de Hunnen. Daarbij joegen ze andere stammen ook op de vlucht.

Franken

Een Germaanse stam waar veel later Frankrijk naar vernoemd is. De Franken veroverden uiteindelijk bijna heel Europa.

Karel de Grote

Karel de Grote werd keizer in het jaar 800. Hij was leider van de Franken en beschermde de christelijke kerk in bijna heel Europa.

paus

De leider van alle christenen. De paus woont in Rome.

nonnen en monniken

De vrouwen en mannen die in een klooster leven en hun leven hebben gewijd aan God.

klooster

Een klooster is een gebouw dat van de wereld is afgesloten. Er wonen mensen die bidden, studeren en werken. Vrouwen en mannen hebben aparte kloosters, ze mogen niet samenwonen.

Willibrord

Engelse monnik die veel Friezen bekeerde tot het christendom.

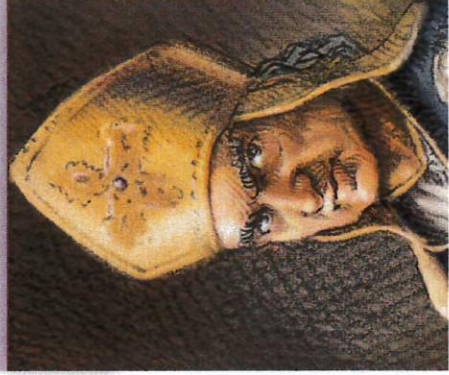

heidenen

De christenen noemden iedereen die niet in hun God geloofde, een heiden. Omdat heidenen niet in God geloofden, konden ze niet naar de hemel volgens de christenen.

Benedictus

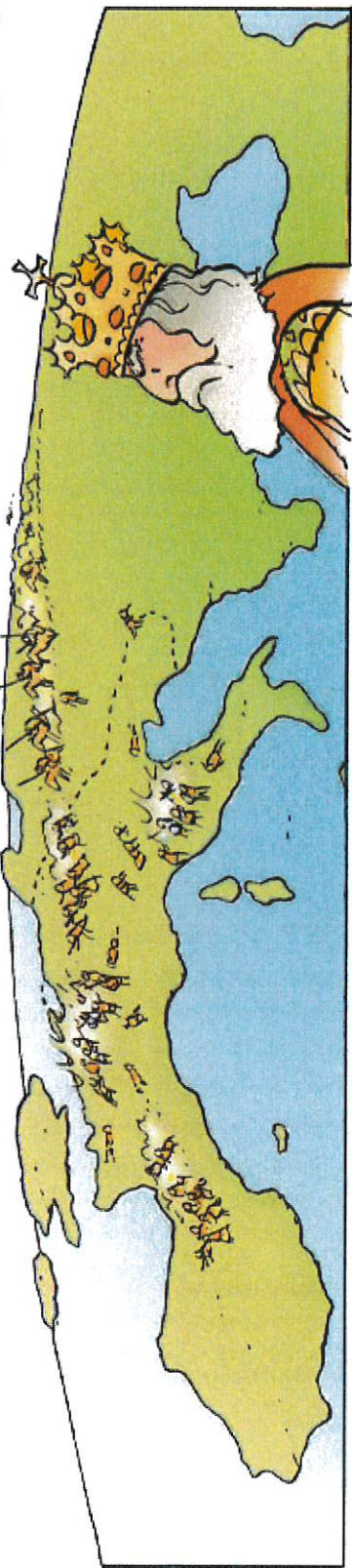
De monnik Benedictus bedacht nieuwe regels voor het klooster. Hij vond dat kloosterlingen moesten werken, eten en rusten. En dat ze moesten beloven arm, kuis en gehoorzaam te zijn.

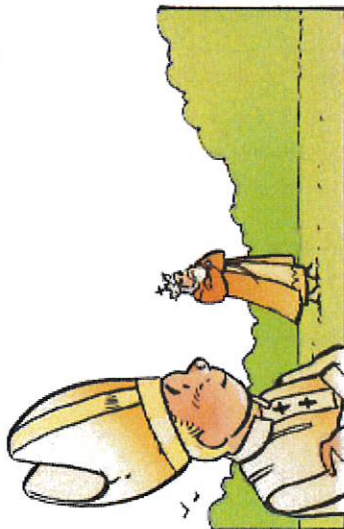
Bonifatius

Engelse monnik die Germanen bekeerde door een heilige boom om te hakken.

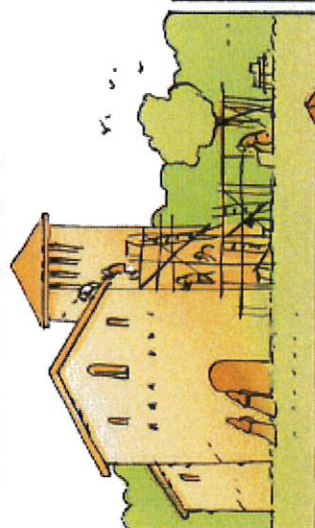
GERMAANSE STAMMEN VLUCHTEN VOOR DE HUNNEN. ZE ZORGDEN VOOR VOLKSVERHUZINGEN IN EUROPA. ROND HET JAAR 800 VEROVERDE KAREL DE GROTE BIJNA HEEL EUROPA.

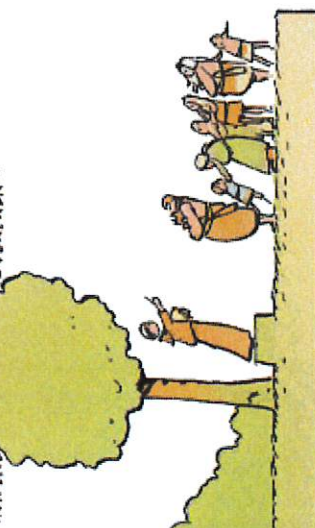
KAREL BESCHERMEDE DE PAUS EN DE CHRISTENEN.

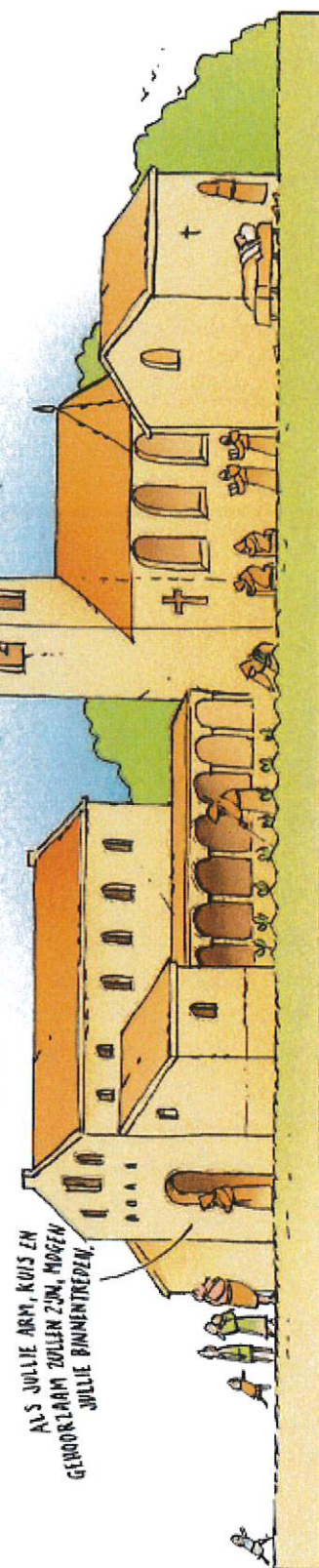
DE CHRISTENEN BOUWDEN KLOOSTERS. MAAR WONDEN NONNEN EN MONNIKEN.

MONNIKEN TROKEN DOOR EUROPA OM HEIDENEN TE BEKEREN.

BIJNA ALLE KLOOSTERS ZAGEN ER HETZELFDE UIT EN HADDEN DEZELFDE DAGINDELING: BIDDEN, WERKEN, RUSTEN ...

ALS JULIE ARM, KUIS EN GELOORZAAM ZULLEN ZIJN, MOGEN JULIE BINNENTREDEN.

Thema 3 Het ontstaan van een democratie

Samenvatting

Een nieuwe koning

Toen Napoleon in 1813 verslagen werd door Engeland, konden de Nederlanders weer handelen met Engeland. Het Franse rijk bestond niet meer. Engeland en Rusland riepen in 1815 het Koninkrijk der Nederlanden uit. Ze wilden niet dat Frankrijk weer zo groot zou worden, dus moest er een sterk land komen ten noorden van Frankrijk. Het nieuwe koninkrijk bestond uit de Noordelijke Nederlanden en de Zuidelijke Nederlanden. Ze kregen ook de kolonies terug die Engeland had afgepakt. Willem I werd de eerste koning. Hij zorgde dat het weer beter ging met het land. Hij benoemde zijn eigen ministers. Hij benoemde ook de mensen die in de Eerste Kamer mochten zitten. Een kleine groep rijken mocht de Tweede Kamer kiezen. Koning Willem I liet kanalen aanleggen en wegen verbreden. Er kwamen steeds meer stoomboten en in 1839 reed de eerste stoomtrein door Nederland.

In de Zuidelijke Nederlanden waren ze niet zo tevreden over de koning. In het zuiden woonden veel katholieken en Willem I was protestant. In 1830 begon de Belgische Opstand. Willem I wilde dat België bij Nederland bleef en stuurde een leger. Pas in 1839 gaf Willem het op. België werd een apart koninkrijk. De mensen in de Noordelijke Nederlanden waren boos op Willem I, omdat hij had veel geld had opgemaakt tijdens de Belgische opstand.

De macht bij het volk

Toen Willem II, de zoon van Willem I, aan de macht kwam, zag hij dat het niet zo langer kon. De burgers waren ontevreden en wilden meer te vertellen hebben. Willem II vroeg Thorbecke om een nieuwe grondwet te schrijven. De grondwet van 1848 was het begin van de democratie. In de grondwet staat beschreven welke rechten de burgers hebben: vrijheid van meningsuiting, vrijheid van onderwijs, vrijheid van godsdienst en vrijheid van vereniging. In de nieuwe wet stond ook dat er verkiezingen moesten komen. De volksvertegenwoordigers van de provincies kozen de Eerste Kamer. Mannen die veel belasting betaalden en ouder waren dan 23 jaar, kozen de Tweede Kamer. Omdat iedereen wel wilde stemmen kregen in 1917 alle mannen kiesrecht. In 1919 mochten de vrouwen ook stemmen.

Vrouwen ook!

In de negentiende eeuw mochten alleen jongens naar de universiteit. Rijke meisjes gingen naar een meisjesschool. Arme meisjes hadden een heel ander leven. Zij moesten al jong aan het werk om geld te verdienen. Aletta Jacobs wilde wel naar de universiteit. Maar omdat ze geen jongen was, mocht dat niet. Ze deed eerst een andere opleiding en daarna wilde Aletta toch echt naar de universiteit. Ze schreef een brief aan minister Thorbecke en mocht toen student aan de universiteit worden. Ze was de eerste vrouw daar en toen ze afstudeerde, was ze de eerste vrouwelijk dokter in Nederland. Aletta zag als dokter dat veel vrouwen het zwaar hadden. Ze probeerden hun leven makkelijker te maken. Ze vocht ook voor de emancipatie van de vrouw en werd voorzitter van de vereniging voor vrouwenkiesrecht. Aletta wilde dat vrouwen dezelfde rechten kregen als mannen. Dat lukte. Aletta was 68 jaar toen ze voor het eerst mocht stemmen.

Begrippen

Koninkrijk der Nederlanden	Koninkrijk dat Engeland en Rusland uitriepen in 1815. Het bestond uit de Noordelijke Nederlanden, de Zuidelijke Nederlanden en de kolonies.
Eerste en Tweede Kamer	De volksvertegenwoordiging. Zij controleren de regering. De Tweede Kamer doet zelf ook voorstellen voor wetten. De leden van de Tweede Kamer worden nu direct gekozen door de burgers. De leden van de Eerste Kamer worden gekozen door de volksvertegenwoordigers van de Provincie.
Belgische Opstand	Opstand van de Zuidelijke Nederlanden, die in 1830 begon. Pas in 1839 werd het zuiden een eigen koninkrijk: België.
Willem II	Zoon van Willem I. Hij was de tweede koning van het Koninkrijk der Nederlanden.
grondwet	De belangrijkste regels voor een land: waar iedereen zich aan moet houden, waar iedereen recht op heeft en hoe het land bestuurd moet worden.
Thorbecke	Een geleerde die in 1848 een nieuwe grondwet schreef. Die grondwet betekende het begin van de democratie in Nederland.
democratie	Democratie wil zeggen: het volk regeert. In een democratie beslist de meerderheid wat er in het land moet gebeuren.
Aletta Jacobs	De eerste vrouwelijke dokter van Nederland. En voorzitter van de vereniging voor vrouwenkiesrecht.
vrouwenkiesrecht	Het recht voor vrouwen om te stemmen bij verkiezingen. Net als bij mannen.
emancipatie	Het idee dat een groep mensen dezelfde rechten en kansen moet krijgen als andere groepen mensen.